

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 01-04-2021 r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
Hanna Machińska**

IX.517.1702.2017.ED

**Pan Senator
Aleksander Pociąg
Przewodniczący Komisji Praw
Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat RP**

Szanowny Panie Senatorze,

biorąc pod uwagę, że w dniu 19 stycznia 2021 r. odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Zdrowia w sprawie funkcjonowanie Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym w Gostyninie, Rzecznik Praw Obywatelskich żywi nadzieję, iż niezwłocznie zostanie podjęta inicjatywa legislacyjna zmierzająca do kompleksowej nowelizacji ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób.

W trakcie posiedzenia Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w dniu 19 lutego 2020 r. Komisja zobowiązała Biuro Legislacyjne Senatu RP do przygotowania inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ww. ustawy. Jednocześnie Pan Przewodniczący zadeklarował, że wystąpi ponownie do resortu zdrowia i sprawiedliwości o przedstawienie propozycji zmian legislacyjnych.

Doprowadzenie do niezbędnych zmian w trybie pilnym jest niezmiernie istotne dla wszystkich osób pozbawionych wolności w Ośrodku w Gostyninie. Państwo powinno też systemowo określić filozofię funkcjonowania izolacji postpenalnej w Polsce.

Po tym jak w lutym bieżącego roku Dyrektor KOZZD odmówił przyjęcia dwóch osób skierowanych do Ośrodka na mocy postanowień sądów, w dniu 5 marca 2021 r. Minister Zdrowia wydał zarządzenie zmieniające zarządzenie w sprawie nadania statutu

Krajowemu Ośrodkowi Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym (Dz. Urz. Ministra Zdrowia z 2021 r. poz. 18). Zgodnie z jego brzmieniem Ośrodek może posiadać oddziały zamieszczeniowe na obszarze swojego działania.

W rezultacie wydania tego zarządzenia, w dniach 5 oraz 8 marca 2021 r. dwóch pacjentów KOZZD (zgodnie z wiedzą RPO na dzień sporządzenia niniejszego pisma), zostało przetransportowanych do Regionalnego Ośrodka Psychiatrii Sądowej w Starogardzie Gdańskim, zaś w ich miejsce do KOZZD przyjęto dwie osoby, których przyjęcia uprzednio Dyrektor odmówił. Aktualnie liczba pacjentów Ośrodka wynosi zatem 93 osoby.

Z zakresu omawianego zagadnienia warto również zwrócić uwagę, że w dniu 9 marca 2021 r. doszło do wydania istotnej uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego. Zgodnie z jej treścią, w postępowaniu toczącym się na podstawie ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób, przepisy art. 2 ust. 3 tej ustawy w zw. z art. 730 § 1 i art. 755 § 1 k.p.c. nie stanowią podstawy prawnej udzielenia zabezpieczenia przez umieszczenie osoby, której dotyczy to postępowanie, w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym.

To tylko kolejne przykłady, do czego prowadzi ogrom luk prawnych ustawy oraz niezapewnienie z wyprzedzeniem warunków bytowych dla osób pozbawianych wolności w ramach izolacji od społeczeństwa po odbyciu kary pozbawienia wolności. Sądy przez ostatnie lata stosowały niedopuszczalną podstawę pozbawienia tymczasowej wolności, poprzez umieszczenie w KOZZD do czasu rozpoznania sprawy, wobec braku odpowiedniej regulacji prawnej w ustawie z 22 listopada 2013 r. Kierowały też kolejnych pacjentów do Ośrodka w Gostyninie, mimo że pojemność określona na 60 osób, już dawno została przekroczona. Liczne wystąpienia generalne Rzecznika Praw Obywatelskich, w których wskazywano na te wszystkie kwestie, nie spotkały się w ciągu ostatnich 5 lat z właściwą reakcją odpowiednich organów władzy.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę Pana Senatora o przedstawienie Rzecznikowi Praw Obywatelskich szczegółowej informacji:

1. na jakim etapie znajdują się obecnie prace legislatorów Senatu RP,

2. czy wyznaczono już termin posiedzenia Komisji, na którym projekt zmian zostanie poddany analizie,

3. czy Ministerstwo Sprawiedliwości i Ministerstwo Zdrowia zareagowały na oczekiwania Senatu RP i przedstawiły po 19 lutego br. konkretne propozycje zmian legislacyjnych?

Na tle tego ostatniego pytania, pragnę załączyć pismo Ministerstwa Zdrowia z dnia 26 marca 2021 r., w którym zawarto informację, że we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości przygotowana została nowelizacja ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. Liczę na to, że pomoże to Panu Przewodniczącemu w komunikacji z oboma resortami zajmującymi się problematyką KOZZD.

Załącznik 1.

Z poważaniem

Hanna Machińska

Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/